SPRENDIMAI

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2020/1561

2020 m. spalio 23 d.

kuriuo Vengrijai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo ([1]), ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. rugpjūčio 6 d. Vengrija paprašė Sąjungos finansinės paramos, kad papildytų nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir švelninti protrūkio socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;

(2) numatoma, kad COVID-19 protrūkis ir išskirtinės priemonės, kurias Vengrija įgyvendino siekdama suvaldyti protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turės didžiulį poveikį viešiesiems finansams. Pagal Komisijos 2020 m. pavasario prognozę iki 2020 m. pabaigos Vengrijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola turėtų sudaryti atitinkamai 5,2 % ir 75,0 % bendrojo vidaus produkto (BVP). Remiantis Komisijos 2020 m. tarpine vasaros prognoze numatoma, kad 2020 m. Vengrijos BVP sumažės 7,0 %;

(3) COVID-19 protrūkis imobilizavo didelę Vengrijos darbo jėgos dalį. Dėl to Vengrijoje staigiai smarkiai padidėjo viešosios išlaidos, susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, nurodytomis 4–14 konstatuojamosiose dalyse;

(4) 2020 m. rugpjūčio 6 d. Vengrijos prašyme nurodytu Vyriausybės nutarimu Nr. 2080/2020 dėl apgyvendinimo nacionalinės plėtros numatyta laikina parama turistų lankomose vietose esančioms apgyvendinimo vietoms atnaujinti (patalpoms pertvarkyti, plėsti, renovuoti, įrangai įsigyti), siekiant išlaikyti esamą darbo jėgą. Prašoma padengti tik išlaidų dalį, susijusią su savarankiškai dirbančių asmenų ir individualių įmonių rėmimu. Priemonė gali būti laikoma panašia į sutrumpinto darbo laiko tvarkos priemones, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2020/672, nes ja siekiama apsaugoti savarankiškai dirbančius asmenis ar panašių kategorijų darbuotojus nuo pajamų sumažėjimo ar praradimo;

(5) Žemės ūkio ministro potvarkiu Nr. 25/2020 (VI. 22.) ([2]), Žemės ūkio ministro potvarkiu Nr. 26/2020 (VI. 22.) ([3]) ir Žemės ūkio ministro potvarkiu Nr. 30/2020 (VI. 22.) ([4]), nurodytais 2020 m. rugpjūčio 6 d. Vengrijos prašyme, įvesta vienkartinė dotacija atitinkamai maisto perdirbimo įmonėms, augalininkystės įmonėms, užsiimančioms vienmečių kultūrų auginimu ir augalu dauginimu, ir žuvininkystės ūkiams. Parama teikiama su sąlyga, kad ūkio subjektas išlaikys savo darbuotojus iki 2020 m. gruodžio mėn. Kalbant apie išlaidų dalį, susijusią su savarankiškai dirbančių asmenų ir individualių įmonių rėmimu, priemonė gali būti laikoma panašia į sutrumpinto darbo laiko tvarkos priemones, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2020/672, nes ja siekiama apsaugoti savarankiškai dirbančius asmenis ar panašių kategorijų darbuotojus nuo pajamų sumažėjimo ar praradimo;

([1]) OL L 159, 2020 5 20, p. 1.
([2]) Paskelbta 2020 m. birželio 22 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 148), p. 3872.
([3]) Paskelbta 2020 m. birželio 22 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 148), p. 3875.
([4]) Paskelbta 2020 m. birželio 22 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 148), p. 3889.

(6) Vyriausybės dekretu Nr. 59/2020 (III. 23.) ([5]) ir 2020 m. Įstatymu LVIII ([6]), nurodytais Vengrijos 2020 m. rugpjūčio 6 d. prašyme, darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims pratęstas vaiko priežiūros išmokų mokėjimas, kuris nepaprastosios padėties laikotarpiu – nuo 2020 m. kovo 11 d. iki 2020 m. birželio 30 d. – dėl vaiko amžiaus apribojimų būtų pasibaigęs. Tos vaiko priežiūros išmokos gali būti laikomos panašiomis į sutrumpinto darbo laiko tvarkos priemones, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2020/672, nes jomis remiamos darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų pajamos, o tai padės padengti vaikų priežiūros uždarius mokyklas išlaidas ir sudarys tėvams sąlygas toliau tęsti darbą, todėl nekils pavojus darbo santykiams;

(7) remdamosi 2020 m. rugpjūčio 6 d. Vengrijos prašyme nurodytu Vyriausybės dekretu Nr. 47/2020 (III. 18.) ([7]) (su pakeitimais), valdžios institucijos pradėjo taikyti keletą su mokesčiais susijusių priemonių. Tas priemones sudaro valdžios sektoriaus negautos pajamos, todėl jas galima laikyti lygiavertėmis viešosioms išlaidoms;

(8) labiausiai nuo pandemijos nukentėjusiuose sektoriuose valdžios institucijos 2020 m. kovo-gruodžio mėn. atleidžia darbdavius nuo socialinio draudimo įmokų ir mokymo mokesčio, taip pat 2020 m. kovo–birželio mėn. laikotarpiu sumažino darbdavių reabilitacijos įmokų mokestį. Prašoma nurodyti visų išlaidų dalį, susijusią su įmonėmis, kurios sutrumpina arba sustabdo darbo laiką arba kurių darbuotojai nepertraukiamai dirbo iki naujausių turimų galutinių duomenų datos;

(9) smulkieji mokesčių mokėtojai, vykdantys 26 rūšių veiklą, 2020 m. kovo–birželio mėn. laikotarpiu atleisti nuo vienkartinio smulkiojo verslo mokesčio (KATA). Prašoma padengti tik išlaidų dalį, susijusią su savarankiškai dirbančių asmenų ir individualių įmonių rėmimu. Priemonė gali būti laikoma panašia į sutrumpinto darbo laiko tvarkos priemones, kaip nurodyta Reglamente (ES) 2020/672, nes ja siekiama apsaugoti savarankiškai dirbančius asmenis ar panašių kategorijų darbuotojus nuo pajamų sumažėjimo ar praradimo;

(10) galiausiai, kalbant apie su mokesčiais susijusias priemones, labiausiai pandemijos paveiktuose sektoriuose valdžios institucijos į mažųjų įmonių mokesčio (KIVA) bazę 2020 m. kovo–birželio mėn. laikotarpiu neįtraukė išlaidų personalui. Prašoma nurodyti visų išlaidų dalį, susijusią su įmonėmis, kurios sutrumpina arba sustabdo darbo laiką arba kurių darbuotojai nepertraukiamai dirbo iki naujausių turimų galutinių duomenų datos;

(11) Vengrija taip pat nustatė keletą su sveikata susijusių priemonių COVID-19 protrūkio padariniams šalinti. 2020 m. rugpjūčio 6 d. Vengrijos prašyme nurodytu Vyriausybės dekretu Nr. 275/2020 (VI. 12.) ([8]) sveikatos priežiūros darbuotojams nustatyta vienkartinė 500 000 HUF išmoka asmeniui kaip padėka už papildomą darbą pandemijos metu;

(12) valstybės valdomos įmonės, kurių išlaidas dengia valstybė, pradėjo taikyti specialias pandemijos kontrolės priemones ir dėl jų patirta atitinkamų išlaidų. Tokios su sveikata susijusios priemonės apima valymą ir apsaugos priemonių tiekimą;

(13) remiantis 2020 m. rugpjūčio 6 d. Vengrijos prašyme nurodytu Vyriausybės dekretu Nr. 250/2014 (X. 2.) dėl Viešųjų pirkimų ir tiekimo generalinio direktorato (KEF) ([9]), dėl specialių pandemijos kontrolės priemonių (pvz., kasdienio dezinfekavimo paslaugų, taip pat daugkartinio vėdinimo sistemų ir liftų valymo) ir priemonių, skirtų valstybės pareigūnų sveikatai apsaugoti naudojant dezinfekantus ir apsaugos priemones, padidėjo išlaidos. Tokias priemones nustatė KEF, siekdamas užtikrinti nuolatinį viešųjų biudžeto įstaigų veikimą;

(14) 2020 m. rugpjūčio 6 d. Vengrijos prašyme nurodytu Vyriausybės nutarimu Nr. 1012/2020 (I. 31.) dėl operatyvinio personalo sukūrimo ([10]) nustatytos priemonės, susijusios su ligoninių infrastruktūra ir investicijomis į jas, siekiant užtikrinti aukštą sveikatos priežiūros darbuotojų ir pacientų apsaugos lygį. Tai, be kita ko, specialios medicininės apžiūros patalpos ir izoliuotos COVID palatos. Be to, siekiant užtikrinti aukštą sveikatos priežiūros darbuotojų apsaugos lygį, padidintos tiesioginės asmeninių apsaugos priemonių ir įrangos (vienkartinių veido kaukių, medicininių apsiaustų, plastikinių skydų, pirštinių, dezinfekavimo priemonių ir kt.) ligoninėse ir kitose sveikatos priežiūros įstaigose išlaidos;

([5]) Paskelbta 2020 m. kovo 23 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 51), p. 1558.
([6]) Paskelbta 2020 m. birželio 17 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 144), p. 3652.
([7]) Paskelbta 2020 m. kovo 18 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 47), p. 1462.
([8]) Paskelbta 2020 m. birželio 12 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 141), p. 3585.
([9]) Paskelbta 2014 m. spalio 2 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 136), p. 13839.
([10]) Paskelbta 2020 m. sausio 31 d. Vengrijos oficialiajame leidinyje (Nr. 16), p. 288.

(15) Vengrija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Vengrija pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir numatomos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. padidėjo 639 500 000 EUR dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti socialinį ir ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį. Tiesiogiai su minėtomis priemonėmis, t. y. sutrumpinto darbo laiko tvarkos ar panašiomis priemonėmis, susijusi suma padidėjo staigiai ir smarkiai, nes yra susijusi ir su naujomis priemonėmis, ir su esamų priemonių, taikomų didelei Vengrijos įmonių ir darbo jėgos daliai, pratęsimu. Sąjungos lėšomis Vengrija ketina finansuoti 113 740 000 EUR išaugusių išlaidų;

(16) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Vengrija ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, taip pat atitinkamomis su COVID-19 protrūkiu susijusiomis su sveikata susijusiomis priemonėmis, nurodytomis 2020 m. rugpjūčio 6 d. prašyme;

(17) su sveikata susijusios priemonės, kurių prašė Vengrija ir kurios nurodytos 11–14 konstatuojamosiose dalyse, sudaro 268 550 000 EUR. Ši suma sudaro daugiau kaip pusę visos prašomos finansinės paramos sumos. Atsižvelgiant į poreikį užtikrinti šios kategorijos priemonių pagalbinį pobūdį, finansinės paramos su sveikata susijusioms priemonėms suma turėtų būti apribota iki 247 124 000 EUR, kad sudarytų mažiau nei pusę visos finansinės paramos;

(18) todėl finansinė parama turėtų būti suteikta siekiant padėti Vengrijai mažinti didelio ekonomikos sukrėtimo, kurį sukėlė COVID-19 protrūkis, socialinį ir ekonominį poveikį. Sprendimus dėl paramos dalių ir dalinių išmokų terminų, dydžio ir išmokėjimo Komisija turėtų priimti glaudžiai bendradarbiaudama su nacionalinėmis institucijomis;

(19) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrų, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškraipymo, ypač pagal Sutarties 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal Sutarties 108 straipsnį;

(20) Vengrija turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie planuojamų viešųjų išlaidų vykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, kokiu mastu Vengrija įvykdė tas išlaidas;

(21) sprendimas suteikti finansinę paramą priimtas atsižvelgiant į esamus ir numatomus Vengrijos poreikius, taip pat į kitų valstybių narių pagal Reglamentą (ES) 2020/672 jau pateiktus ar numatomus pateikti finansinės paramos prašymus, taikant vienodo požiūrio, solidarumo, proporcingumo ir skaidrumo principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Vengrija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2 straipsnis

1. Sąjunga suteikia Vengrijai paskolą, kuri neviršija 504 330 000 EUR. Ilgiausias vidutinis paskolos grąžinimo terminas – 15 metų.

2. Šiuo sprendimu suteiktos finansinės paramos prieinamumo laikotarpis yra 18 mėnesių nuo pirmos dienos po šio sprendimo įsigaliojimo.

3. Komisija Sąjungos finansinę paramą Vengrijai teikia ne daugiau kaip aštuoniomis dalimis. Bet kuri dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Pirmos dalies dalinių išmokų grąžinimo terminai gali būti ilgesni negu 1 dalyje nurodytas ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas. Tokiais atvejais kitų dalinių išmokų grąžinimo terminai nustatomi taip, kad išmokėjus visas dalis būtų laikomasi 1 dalyje nurodyto ilgiausio vidutinio grąžinimo termino.

4. Pirma dalis išmokama įsigaliojus Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje numatytam paskolos susitarimui.

5. Vengrija apmoka Reglamento (ES) 2020/672 4 straipsnyje nurodyto Sąjungos finansavimo išlaidas, susijusias su kiekviena dalimi, ir visus Sąjungos mokesčius, sąnaudas ir išlaidas, atsiradusius dėl finansavimo, susijusio su pagal šio straipsnio 1 dalį suteikta paskola.

6. Dėl dalių dydžio ir išmokėjimo, kaip ir dėl dalinių išmokų dydžio, sprendžia Komisija.

3 straipsnis

Vengrija gali finansuoti šias priemones:

a) laikiną paramą turistų lankomose vietose esančioms apgyvendinimo įstaigoms atnaujinti, siekiant išlaikyti esamą darbo jėgą, kaip numatyta Vyriausybės nutarime Nr. 2080/2020 dėl nacionalinės apgyvendinimo įstaigų plėtros, – išlaidų dalį, susijusią su savarankiškai dirbančių asmenų ir individualių įmonių rėmimu;

b) laikiną paramą maisto perdirbimo įmonėms, kaip numatyta Žemės ūkio ministro dekrete Nr. 25/2020 (VI. 22.), – išlaidų dalį, susijusią su savarankiškai dirbančių asmenų ir individualių įmonių rėmimu;

c) laikiną paramą augalininkystės įmonėms, užsiimančioms vienmečių kultūrų auginimu ir augalu dauginimu, kaip numatyta Žemės ūkio ministro dekrete Nr. 26/2020 (VI. 22.), – išlaidų dalį, susijusią su savarankiškai dirbančių asmenų ir individualių įmonių rėmimu;

d) laikiną paramą žuvininkystės ūkiams, kaip numatyta Žemės ūkio ministro dekrete Nr. 30/2020 (VI. 22.), – išlaidų dalį, susijusią su savarankiškai dirbančių asmenų ir individualių įmonių rėmimu;

e) vaiko priežiūros išmokų mokėjimo, kuris baigtas nepaprastosios padėties laikotarpiu, pratęsimą iki 2020 m. birželio 30 d., kaip numatyta Vyriausybės dekrete Nr. 59/2020 (III. 23.) ir 2020 m. įstatymo LVIII 71 straipsnyje;

f) tam tikrų sektorių darbdavių socialinių įmokų mokėjimo sustabdymą 2020 m. kovo–gruodžio mėn. laikotarpiu, kaip numatyta Vyriausybės dekreto Nr. 47/2020 (III. 18.) (su pakeitimais) 4a straipsnyje, – išlaidų dalį, susijusią su įmonėmis, kurios sutrumpina arba sustabdo darbo laiką arba kurių darbuotojai nepertraukiamai dirbo;

g) tam tikrų sektorių darbdavių atleidimą nuo mokymo įmokos mokėjimo 2020 m. kovo–gruodžio mėn. laikotarpiu, kaip numatyta Vyriausybės dekreto Nr. 47/2020 (III. 18.) (su pakeitimais) 4a straipsnyje, – išlaidų dalį, susijusią su įmonėmis, kurios sutrumpina arba sustabdo darbo laiką arba kurių darbuotojai nepertraukiamai dirbo;

h) tam tikrų sektorių darbdavių mokamo darbuotojų reabilitacijos įmokų mokesčio sumažinimą 2020 m. kovo–birželio mėn. laikotarpiu, kaip numatyta Vyriausybės dekreto Nr. 47/2020 (III. 18.) (su pakeitimais) 4a straipsnyje, – išlaidų dalį, susijusią su įmonėmis, kurios sutrumpina arba sustabdo darbo laiką arba kurių darbuotojai nepertraukiamai dirbo;

i) smulkiųjų mokesčių mokėtojų, vykdančių 26 rūšių veiklą, atleidimą nuo smulkiojo verslo vienkartinio mokesčio (KATA) 2020 m. kovo–birželio mėn. laikotarpiu, kaip numatyta Vyriausybės dekreto Nr. 47/2020 (III. 18.) (su pakeitimais) 5 straipsnyje, – išlaidų dalį, susijusią su savarankiškai dirbančių asmenų ir individualių įmonių rėmimu;

j) išlaidų personalui neįtraukimą į tam tikrų sektorių mažųjų įmonių mokesčio (KIVA) bazę 2020 m. kovo–birželio mėn. laikotarpiu, kaip numatyta Vyriausybės dekretu Nr. 47/2020 (III. 18.) (su pakeitimais), – išlaidų dalį, susijusią su įmonėmis, kurios sutrumpina arba sustabdo darbo laiką arba kurių darbuotojai nepertraukiamai dirbo;

k) vienkartinę išmoką sveikatos priežiūros darbuotojams kaip padėką už papildomą darbą pandemijos metu, kaip numatyta Vyriausybės dekrete Nr. 275/2020 (VI. 12.);

l) išlaidas, susijusias su specialiomis pandemijos kontrolės priemonėmis valstybės valdomose įmonėse;

m) išlaidas, susijusias su specialiomis pandemijos kontrolės ir valstybės pareigūnų sveikatos apsaugos priemonėmis, kaip numatyta Vyriausybės dekrete Nr. 250/2014 (X. 2.) dėl Viešųjų pirkimų ir tiekimo generalinio direktorato (KEF);

n) išlaidas, susijusias su ligoninių infrastruktūra ir investicijomis į jas, siekiant užtikrinti aukštą sveikatos priežiūros darbuotojų ir pacientų apsaugos lygį, kaip numatyta Vyriausybės nutarime Nr. 1012/2020 (I. 31.) dėl operatyvinio personalo sukūrimo;

o) tiesiogines asmeninių apsaugos priemonių ir įrangos ligoninėse ir kitose sveikatos priežiūros įstaigose išlaidas, siekiant užtikrinti aukštą sveikatos priežiūros darbuotojų apsaugos lygį, kaip numatyta Vyriausybės nutarime Nr. 1012/2020 (I. 31.) dėl operatyvinio personalo sukūrimo.

4 straipsnis

Vengrija iki 2021 m. balandžio 28 d., o po to – kas šešis mėnesius informuoja Komisiją apie numatytų viešųjų išlaidų vykdymą, kol tos numatytos viešosios išlaidos bus visiškai įvykdytos.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Vengrijai.

Šis sprendimas įsigalioja pranešimo adresatui apie jį dieną.

6 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2020 m. spalio 23 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. ROTH